

Bedelbrief aan Koning James 16??

Latijn- Nederlands

Deze brief is in hoofdzaak dezelfde, welke gewoonlijk aangehaald wordt als „door DREBBEL aan RUDOLF II van uit de gevangenis te Praag“, te zijn geschreven. Hij komt daarmee overeen op een enkelen volzin na, die uit den bij BEECKMAN gevonden brief overgenomen schijnt. Echter is het duidelijk, dat deze brief tot JAMES, en *niet* tot RUDOLF gericht is; van een brief uit de gevangenis te Praag is dan ook in het geheel geen sprake, zooals trouwens het geheele in de Alkmaar'sche Kroniek gedane verhaal van DREBBEL's lotgevallen te Praag in 1619 en 1620 blijkbaar een verzinsel geacht moet worden.

II.

HARLEIAN *Manuscr.*, No. 7011, Folio 56, British Museum, London

In gratiam Regiae Majestatis
 «[que] Illustrissimi Principis di-
 versa perfecì Instrumenta. Nempe
 Perpetuum Mobile, Perspicilla
 quae Longinqua in angustum con-
 trahunt. Jussu itidem R[egiae]
 M[ajestatis] Instrumentum cassario
 absolvi: probram clavicymbali radiis
 solis ictam musicam vocem edentem
 exhibui; ac si per fortunam meam
 licuisset illud opus omnibus suis
 numeris (ut animo conceperam)
 absolvere, jam inter mundi mira-
 cula recenseretur. Ubi enim sol
 prodiisset, cortinae et operculum
 clavicymbali se primum aperuis-
 sent; deinde sonuisset id[que]
 durante splendore solis, sole vero
 recondito vel post nubes latente
 desiisset; foniculus huic annexus
 semper fluxisset, splendente solo
 centum et amplius latices vomuis-
 set, quo remoto omnes in se
 recidissent, exceptis duobus aut
 tribus.

Neptunus cum Tritonibus Nym-
 phis[que] suis eodem sole radiante
 e monte ad lavandum in hunc
 fontem se recepisset. Eo[que]
 abscondito in cavernam suam re-
 diisset *Phoebus* quattuor[que] vo-
 lantibus equis vectus ac cytharam
 pulsans e nubibus erupisset, vi-
 susque fuisset motu alarum equo-
 rum aeri inhaerere. Haec omnia
 solo beneficio radiorum solis jam
 dudum praestitsem, si Regia
 Vestra Majestas visa clavicymbali
 possibilitate, pecunia mihi suppet-
 tias tulisset, ut promiserat; sed
 cum hoc non praestiterit ne[que]
 aliquid beneficiis a Regia majestate
 acceperim, sum impar majoribus
 sumptibus. Itaque humillime rogo
 ut mihi opem ferat pecunia vel

Met begunstiging Uwer Koninkl.
 Majesteit en van den doorluchtigen
 Prins, heb ik verschillende instru-
 menten vervaardigd. Namelijk een
 Perpetuum Mobile²⁾ en een Verre-
 kijker, welke dingen op verren af-
 stand nabij brengt¹⁾. Eveneens heb
 ik, op bevel van Uwe Majesteit, aan
 den schatmeester (Lord Treasurer)
 een ontwerp van een instrument,
 voor nl. van een clavecymbel,
 gelegd, hetwelk, door de stralen
 van de zon getroffen, een muzi-
 kaal geluid doet hooren; en indien
 mijn goed geluk mij had veroorloofd,
 om dat werk in al zijne onder-
 deelen (zooals ik mij dat in den
 geest had voorgesteld) te volein-
 digen, dan zou het zeker al onder
 de wonderen der wereld geteld
 zijn geworden³⁾. Dan zouden toch,
 zoodra de zon geschenen had,
 zich de ketels (pijpen) en het
 deksel (klep) van het clavecymbel
 eerst geopend hebben; vervolgens
 zou het een geluid hebben doen
 hooren; en dat wel zóó lang als
 de luister der zon duurt³⁾. Maar
 nadat de zon verdwenen zou zijn
 of zich achter de wolken zou hebben
 verscholen, zou het opgehouden
 hebben; en de fontein, die er mee
 verbonden was, zou steeds gevloeid
 hebben, en terwijl de zon scheen,
 zou zij honderd en meer stralen
 hebben opgespoten, die dan, als de
 zon weer verdwenen ware, op twee
 of drie na, alle in zich zelve weer
 zouden teruggevallen zijn. *Nep-
 tunus* met zijn Tritons en Nymfen
 zouden, terwijl de zon scheen,
 zich uit den berg in de fontein
 begeven hebben, om daar te baden.
 En nadat hij zich in zijne spelonk
 zou teruggetrokken hebben, zou

stipendio. Vel permittat liberum sortilegii exercitium per hos menses intra jurisdictionem Londinensem, quod jam diu R[egia] M[ajestas] mihi concessit, si consensum D[omini] Majoris possem impetrare eo[que] res jam deducta, ut non amplius ipsa adversetur, modo duorum aut trium e consilio regio subsignationes illi exhibeantur, quas mihi R[egia] M[ajestas] regia sua autoritate facile posset procurare. Si vero neq[ue] haec neq[ue] quidquid aliud in nos velit conferre, humillime rogo, ut me certiores reddat, ne pecuniam et tempus mihi pretiosum veterius in vanum perdam; praestat enim nihil expectare, quam diutius intra spem ac metum fluctuare.

R[egiae] M[ajestatis] humillimus servus

CORNELIUS DREBBEL.

Phoebus op zijn door vier gevleugelde paarden getrokken wagen, vanuit de wolken verschenen zijn, terwijl hij zijn cithar bespeelde en de paarden zouden door de beweging hunner vleugels als in de lucht schijnen te hangen. Alle die zaken zou ik al lang, enkel met behulp van de kracht der zon, hebben tot stand gebracht, indien Uwe Koninklijke Majesteit, na de mogelijkheid van het clavecymbel te hebben erkend, mij, gelijk Zij beloofd had, met geld had ondersteund. Maar daar Zij dat niet gedaan heeft, en ik ook geene andere inkomsten van Uwe Maj. heb ontvangen, ben ik niet in staat, om grootere uitgaven te doen. Daarom vraag ik Haar nederigst, dat Zij mij te hulp moge komen met geld of met eene bijdrage. Of dat Zij mij de vrije uitoefening van eene loterij gedurende deze maanden zal toestaan binnen het rechtsgebied van Londen, zooals Uwe Kon. Maj. mij zulks reeds lang heeft toegezegd, indien ik de concessie van den Lord Mayor daartoe zou kunnen verkrijgen; en de zaak was reeds zòover gekomen, dat zij zelve voor mij geene moeilijkheden zou meebrengen, mits mij slechts de handteekeningen van twee of drie leden van den Privy Council verstrekt werden, die Uwe Maj. mij door Hare autoriteit gemakkelijk zou kunnen doen geworden. Maar indien Zij noch dit, noch iets anders voor mij zou wenschen te doen, dan verzoek ik nederig, dat Zij mij daaromtrent zekerheid zal willen geven; opdat ik niet nog langer mijn geld en mijn kostbaren tijd tevergeefs zal ten offer moeten brengen. Immers het is beter niets te verwachten, dan nog langer tusschen hoop en vrees geslingerd te worden. Ik ben Uwer Majesteit nederigste slaaf,

CORNELIUS DREBBEL.